

Umetnost je povsod okoli

Ko sem prvič obiskal Irsko, sem bil na popotovanju po vsej Evropi. Sedel sem na nočni vlak iz Maribora do Ljubljane in uro kasneje na avstrijski meji kazal potni list. Bil je pozen april 2004 in Slovenija še ni bila članica Evropske skupnosti. Enaki proceduri sem bil podvržen na nemški meji, ko me je ob tem še preverila kriminalistična policija, a vse je bilo brez problemov; samo moj spanec je bil moten. Moram priznati, da je bila zelo burna noč. Pesem Kraftwerkov Trans Europe Express je odmevala v moji glavi.

Zgodaj naslednje jutro sem se za eno uro ustavil v Münchnu, kjer sem si privoščil nekakšen zajtrk in nabavil karto do končne destinacije. To je bil Osnabrueck, kamor so me povabili na Evropski festival medijskih umetnosti (EMAF), da predavam o Kulturi in novih medijih v Sloveniji v programu Willkommen im Klub, 24. aprila, ki je bil namenjen predstavitvam novo prihajajočih članic EU. Film Larsa von Trierja Europa Europa se mi je vrtel pred očmi.

Naslednji dan sem na letališču Duesseldorf-Weeze (Nieder-Rhein) vstopal na letalo do Londona in nemudoma po pristanku sedel na vlak iz London Euston v Liverpool, kjer sem imel sestanek za Virtual Centre Media Net, enega izmed naših projektov, ki so dobili podporo evropskega programa Kultura 2000. Z drugimi koproducenti in partnerji smo se srečali v FACT (Fundaciji za umetnost in kreativno tehnologijo), kjer smo sodelovali tudi pri dogodku Situationist Sim City.

Z letališča Johna Lennona, ki ima moto "above us only sky", sem opazoval mamo, ki je brzdala svoja razposajena mladiča, "umirita se, saj vesta, da so letališča namenjena čakanju," sem vzletel proti Dublinu, kjer sem obiskal veleposlanico Republike Slovenije, go. Heleno Drnovšek Zorko, njeno hči Špelo in sina Filipa ter nekaj prijateljev. Pričakujoče smo čakali na slovesen trenutek evropske razširitve, ki je bila napovedana za 1. maj. Bil je vroč in popolnoma jasen sončen dan.

Začelo se je s pogovorom in nato nadaljevalo po e-pošti in telefonih z g. Johnom X. Millerjem, direktorjem Cork Vision centra, ki se nahaja v nekdanji cerkvi Sv. Petra v Corku. Nisem imel pojma, v kaj se spuščamo, ko sem naenkrat bil spet na Irskem v Corku na ogledu prostora za projekt Razširitev, ki je bil del programa Cork 2005 – Evropska prestolnica kulture. Naš del smo predlagali oktobra 2003 in kot bi bili v situaciji, kjer ne vem natančno, kaj se dogaja s prenašanjem preteklosti v prihodnost.

Šele pred nekaj tedni sem se zavedel odgovornosti, ki jo imamo. Prvikrat v zgodovini je Slovenija povabljen k sodelovanju v tem programu kot država članica. Projekt Evropsko mesto kulture je na iniciativo Meline Mercouri sprožil Svet ministrov 13. junija 1985 in ga oblikoval, da "prispeva k povezovanju ljudstev Evrope". Je eden od starejših programov in je postal celo popularnejši med državljanke in državljani

Evrope in je pokazal kulturno in socioekonomsko rast svojega vpliva z mnogimi obiskovalkami in obiskovalci, ki jih pritegne. Letos celo slavi 20. obletnico, prvokrat se je zgodil leta 1985 v Atenah. Koga potemtakem še briga, da je Cork najmanjša Evropska prestolnica kulture v zgodovini in je enako velik kot Maribor, če je umetnost povsod naokoli...

Peter Tomaž Dobrila

Koordinator projekta

EYE TRY

Izbor umetniških del slovenskih umetnikov na razstavi Eye Try odslikava različnost idej in vizij, ki sobivajo v sodobni umetnosti. Ta je danes zelo heterogena. Eye Try združuje kar se da različne umetniške pristope slovenskih umetnikov, od klasičnih (slike, kipa) do uporabe najnovejših visokih sofisticiranih tehnologij. Ustvarjalnost s klasičnimi mediji plemeniti novejši medije z bogatejšimi subtilnimi in taktilnimi vsebinami in vice versa s tehnološkimi kompleksnimi vsebinami. Eye Try je torej dobesedno zbiralnik različnih umetniških medijev, ki se pojavljajo včasih kot seštevki, spet drugič pa kot interakcija medijev med seboj.

Razpon slikarskih del sega od plastične figuralike do najsubtilnejših organskih praform (Uršula Berlot, Natalija Šeruga, Marko Jakše, Andrej Brumen Čop). Materialni, kiparski del prehaja od preprostih klasičnih figur na podstavkih do enigmatičnih prostorskih namestitev (Boštjan Novak, Marko Črtanec in Magdalena Pederin). Klasično se prepleta s sodobnim, individualno s kolektivnim, nezavedno z zavednim, posamezno s socialnim, lokalno z globalnim, mestno z nomadskim in spektakularno z intimnim (son:DA, Intima, Matjaž Krivic in Žiga Koritnik). Vse temelji na enem samem skupnem imenovalcu: umetniški vizualizaciji, poskusu z očesom. Da, kot bi si pokrili oko in poskušali v enem, dolgem očesnem trenu videti stvari dlje in drugače.

Aleksandra Kostič

vodja umetniškega programa Kibela

Program vizualne umetnosti v Kibli poteka že od leta 1996, galerija z imenom Kibela, prostor za umetnost, je bila ustanovljena januarja 1999 in je letos obeležila že šesto leto delovanja. V tem času se je zvrstilo več kot 100 različnih razstav, dogodkov in performansov v zgoraj navedenem kontekstu. Avtorji so tako slovenski, kot tudi širše mednarodni. **Pričujoči izbor je del rednega programa Kibele 2002 - 2004.**

Marko Jakše (1959, Ljubljana) je leta 1987 končal ALU v Ljubljani pri Metki Krašovec. Od takrat živi kot svobodni umetnik. Razstavljal je na mnogih samostojnih in skupinskih razstavah doma in v tujini, za svoje delo pa je prejel več domačih in mednarodnih priznanj in nagrad.

Marko Jakše je v sliki in slika je v njem. Oba skupaj sta par, »ljubček in ljubica, to je lepi par!« Gresta pred oltar. Medtem ko se ona štima, jo on lišpa. Bosta sploh kdaj pri koncu? Bosta sploh kdaj dovolj pripravljena, da bosta drug drugemu rekla, »da«? Ne vem, a ni pomembno, gotov sem le, da, če bosta kaj spočela, bo to čisto njuno. Samo onadva bosta vedela, kaj sta storila. Brez besed. Z gesto, ki bo daleč od oči, a blizu ušes. V srcu in v umu. V ritmu. Nekje tam, kjer si je slika našla mesto in ga ne zapusti, ker ve, da je samo tam tako čisto. Nekje tam, kjer se je on prvič spečal z njeno podobo in ji je razodel širni svet. Nekje tam, kjer se ji je potem razkril in sta odplesala svoj prvi ples. Potem mu je tudi ona vse povedala. Iskreno. Zdaj pa klepetata in plešeta in te glasbe ne bo nikoli konec.

Uršula Berlot (1973, Ljubljana) Filozofska fakulteta v Ljubljani: smer filozofija (1992-1994), ALU v Ljubljani (1994-1998). Ecole Nationale Supérieure des Beaux-Arts, Paris, Francija, diplomirala 2000: DNSAP (Diplome d'Arts Plastiques), kjer nadaljuje podiplomski študij slikarstva in multimedije, zaključila magistrski študij, ALU, Ljubljana (2002).

Avtoričin interes je usmerjen v elementarne organske procese v naravi, metamorfozna stanja svetlobe in materije in njenih analogij s fenomeni in z našo zaznavo. V njenih svetlobnih objektih raziskuje odnose med materialnim in nematerialnim, senzibilnostjo in inteligibilnostjo, prehodnim in večnim...

<http://www.ljudmila.org/~berlotur>

Andrej Brumen-Čop (1967, Maribor). Na ALU diplomiral 1993 in končal 1994 podiplomski študij. 1997 je bil štipendist na Likovni Akademiji v Pragi, 2000 pa v New Yorku. Je avtor mnogih zapisov o likovni umetnosti in intervjujev. Živi v Ljubljani.

Na njegovih slikah imata krhka lepota enodnevnice in »mušja ogaba« veliko skupnega, obe sta neločljiv del človeškega sveta, njegove minljivosti, njegove telesne podrejenosti razpadu. Strah pred izginotjem se prepleta z mazohističnim odpiranjem ran in željo po razgaljenju.

Natalija Šeruga (1971, Maribor) je 1999 diplomirala na ALU, končala podiplomski študij na isti akademiji. Živi in dela v Radencih.

Natalija Šeruga mehko riše na prišita platna in plasti slikovni prostor v prosojno globino. »Vsakdanja realnost je tista, ki je trdna, prisotna in jaz hočem loviti tisto drugo, ki je krhka in minljiva. Pojavlja se v minljivih izkustvih, v čudežnih, toda skrajno minljivih trenutkih pride skozi našo realnost na dan neka druga dimenzija. Ta zlahka razpade, spolzi skozi prste, z njo moram ravnati kot z metuljem.«

Boštjan Novak (1966, Ljubljana) Na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani je 1992 diplomiral na Oddelku za kiparstvo. Živi in dela v Ljubljani.

»Želim si narediti čim bolj enostaven, vendar za daljše opazovanje zanimiv kip. Kiparska podoba ima drugačen pomen kot npr. podoba s televizije. Zato se rad preizkušam na meji ideološkosti in sentimentalnosti. Poleg tega me zanima kiparski jezik sam zase in moje kiparstvo je zato mešanica vseh stilov. To me ne moti, ker mislim, da kiparske dobe niso zaključene in da nikoli do konca ne razumemo kipov.«

<http://www.ljudmila.org/bnovak>

Magdalena Pederin (1968, Split, Hrvaška) je končala študij na ALU v Zagrebu. Živi in dela v Zagrebu. V svojem delu raziskuje dosledno urbano konotacijo elektronske umetnosti.

Enigmatična ambientalna postavitvev **Magdalene Pederin** postavlja gledalca v estetski elektronski *kontinuum* črk in števil. Računalniški programski jezik ASCII je tukaj orodje, ki programira iz šestnajstih črk avtoričinega imena v tisoče možnih kombinacij - anagramov. S tem ko namesti leseno kocko na razstavišče, zaustavi neskončno ponavljanje anagramov v dvd zvoku in sliki, kot bi stisnila na tipko *still*. V kocki je izbrani anagram takšen, da pogled v globino deluje kot vodnjak.

Marko Črtanec (1953) živi in ustvarja v Ljubljana. Les oblikuje in obdeluje že več kot petnajst let.

Marko Črtanec vrhunsko pozna in obvlada medij, v katerem dela in je odraz celostnega odnosa, ki ga kaže do oblikovanja v lesu. Njegovo delo odlikuje preprosta inventivnost, nevsiljivo učinkovanje v prostoru in vedno zenovsko preiščena predmetnost. Leseni objekti pogosto vsebujejo večpomensko sporočilo, ki se skriva tako v materialu samem, kot tudi v posameznih ločenih in sestavljenih oblikah.

son:DA (Miha Horvat, 1976, Maribor in Metka Golec, 1972, Maribor) skupaj delata od 2000 in sicer z različnimi mediji, drugačnim pristopom in sporočilom.

Son:da motivi risb, narisanih z računalniško miško, so fetišizirani detajli sodobnega interierja, kot so vtičnica, vtikači, razdelilec, kabli, polnilec za mobilni telefon... Ti so umeščeni že skoraj sakralno na stenah, čeprav je satirični podton tehnoidnega sveta očiten. Na monumentalnejših formatih so pravzaprav žanrske podobe tipa holandskih interierjev 17. stoletja (vsakdanji človek v vsakdanjem okolju pri vsakdanjih opravilih) le da je vse predstavljeno v sodobnost. Satirični podton preide v paranoidno vizijo vpetosti urbanega človeka, ki je s kabli vključen v travmatični socialni prostor preživetja.

<http://sonda.kibla.org>

Igor Štromajer (1967, Maribor), je medmrežni umetnik, radijski režiser, gledališki pedagog in performer, dela institucionalno kot **Virtualna baza INTIMA**, ki je bila ustanovljena 1994 v Ljubljani. INTIMA je nekomercialna umetniška zaščitna znamka. Dobitnik nagrad: Extension festival, Hamburg, Nemčija, 1997; za projekt "0.HTML"; Trash ART festival, Moskva, Rusija, 1999; za projekt "ZVRST 3"; COMTECart 99 festival, Dresden, Nemčija, 1999; za projekt "b.ALT.ica"

Intima (Igor Štromajer in Brane Zorman): »Plesoči ilegalni brezžični robotski balet v kuhinji Teatro alla S.cala predstavlja velik konceptualni in strateški izziv Intime, zato so bile priprave zelo resne, vnaprej je bilo vse varno preračunano in predhodne izkušnje v Bolšoj Teatru v Moskvi so bile dobrodošle.« Ballettikka Internettikka je študija internetnega gverilskega performansa.

www.intima.org

Matjaž Krivic 1972 v Ljubljani. Avtor se je uveljavil z vrsto izjemnih fotografij, ki so bile objavljene v vseh odmevnejših revijah v Sloveniji, dela za francosko fotografsko agencijo *Sipa Press* in norveško agencijo *Millimeter Design*. Je dvakratni dobitnik londonske nagrade Royal Geographic Society kot fotograf leta (2002 in 2003).

Matjaž Krivic je mojster emocionalno nabite nomadske fotografije – tako portretne, kot tudi krajinske. Računalniško sprogramirana multivizija je dramaturško prepričljiva osebna izpoved globalne vizije. Avtorju tehnologija odlično služi za nadgradnjo posameznih fotografij v spektakel podob in glasbe, ki mestoma odkrito koketira s posthipijevsko »love, peace and harmony« ekstazo tipa Rainbow festivala, saj avtor živahno vibrira tako s socialnimi, kakor tudi z vsemi ostalimi živimi entitetami. Ljubezen do globalnega paradiža spoznava kot najvišjo čustveno in estetsko vrednoto.

www.krivic.com

Žiga Koritnik (1964, Ljubljana) je svobodni fotograf, TV in filmski kameraman. Je član Jazz novinarskega društva.

Žiga Koritnik ima klasični pristop k jazz fotografiji. Ustvaril je široko paleto črnobelih portretov od tradicionalnih jazzistov, kot so Joe Henderson in Tito Puente do avantgardnih glasbenikov Marka Ribota in Johna Zorna. Njegova zbirka fotografij vsebuje tudi številne vzhodnoevropske jazz glasbenike, ki razkrivajo univerzalnost jazza.

www.ljudmila.org/scca/koritnik

Več informacij o projektu Cork2005, evropska kulturna prestolnica:

<http://cork2005.kibla.org>

Petra Simončič
Odnosi z javnostmi

KID Kibla
Ul. kneza Koclja 9
2000 Maribor
www.kibla.org

telefon: 02 252 44 40

